

संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती
SANT GADGE BABA AMRAVATI UNIVERSITY, AMRAVATI

मानवविज्ञान विद्याशाखा

(Faculty of Humanities)

(Syllabus for As Per National Education Policy -NEP-2020)

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० नुसार

अभ्यासक्रम

Three Years- Six Semesters Bachelor's Degree Programme

Degree of Bachelor of Arts

(B.A. Semester-III & IV Level - 5.0)

बी. ए. द्वितीय वर्ष - सत्र - 3 व सत्र - 4 स्तर - 5.0

Department Specific Core (DSC) /Subject- Major / Minor –Sanskrit Literature
(संस्कृत साहित्य)

(DSC-Code 660)

संस्कृत भाषा अभ्यास मंडळ

Effective from Academic year -2025-26

Sant Gadge Baba Amravati University

Three Year Six Semesters Programme :Bachelor's of Arts (B.A.) With Major- **Sanskrit Literature** and Minor - **Sanskrit Literature** (NEP)

Faculty: Humanities, B. A. Second Year -Semester - III (NEP), Level - 5.0

Scheme - Teaching - Learning -Examination

Department Specific Core (DSC) /Subject- Major / Minor - **Sanskrit Literature (संस्कृत साहित्य) DSC Code - 660**

S N o.	Semester	Ve rti cal	NEP Vertical Type	Course Code	Course Title	Teaching Scheme Hours (Per week)			Learning (Per week)		Teaching Work Load Hours	Marks /Examination		
						L	P	Total	Total Hours	Credit Offered		External	Internal	Total
1	B.A. Semester - III	a	Major-DSC- Sanskrit Literature	660203	Major- III (Theory)- महाकाव्यपरिचयः (रघुवंशम् सर्ग 1 व 2)	4	--	4	4	4	4	60	40	100
2				660204	Major- IV (Theory)- खण्डकाव्यम् (कालिदासविरचितम् मेघदूतम् पूर्वमेघः)	3	--	3	3	3	3	60	40	100
3			IKS - Major-DSC- Sanskrit Literature	660251	Major- IKS - पञ्चमहाकाव्यपरिचयः	1	-	1	1	1	1	---	25	25
4		b	Minor-DSC- Sanskrit Literature	660231	Minor- III (Theory) - रूपकपरिचयः (श्रीहर्षदेवरचित-रत्नावलीनाटिका)	4	--	4	4	4	4	60	40	100
5		e	Value Education Course (VEC)-	751201	VEC- I (A) - Understanding India	1	--	1	1	1	1	--	25	25
6				751202	VEC- I (B) - Environmental Education-I	1	-	1	1	1	1	--	25	25
7		d	II) Skill Enhancement Courses(SEC)	751203	SEC- Life skills -III (A) Universal Human Value (love, and Compassion, Truth, Non-Violeance, Righteousness, Pease, Service, Renunciation (Sacrifice) Tyag)	1	--	1	1	1	1	--	25	25
8				751204	SEC- Life skills -III (B) Leadership & Managerial skills (Leadership skills, Managerial skills Entrepreneurship, Innovative Leadership and Design Thinking, Ethics and Integrity)	1	--	1	1	1	1	--	25	25
9		c	Generic/Open Elective (OE)-	----	OE-5 Other than Faculty of Humanities	2	--	2	2	2	2	30	20	50
10				----	OE-6 Other than Faculty of Humanities	2	--	2	2	2	2	30	20	50
11		f	Co-Curricular Courses	NSS/UBA/ NCC cultural / sports /Yoga stc			4	4	4	2	4			
										22				

L: Lecture, T: Tutorial, P: Practical/ Practicum Total Credits offered : 22(Max), Total credits to be earned : 20 (Min) / Batch-size (16)

Sant Gadge Baba Amravati University

Three Year Six Semesters Programme : Bachelor's of Arts (B.A.) With **Major- Sanskrit Literature** and **Minor - Sanskrit Literature** (NEP)

Faculty : Humanities, B.A. Second Year -Semester - IV (NEP), Level - 5.0

Scheme - Teaching - Learning -Examination

Department Specific Core (DSC) /Subject- Major / Minor - **Sanskrit Literature (संस्कृत साहित्य) DSC Code - 660**

S N o.	Semester	Ve rti cal	NEP Vertical Type	Course Code	Course Title	Teaching Scheme Hours (Per week)			Learning (Per week)		Teaching Work Load Hours	Marks /Examination		
						L	P	Total	Total Hours	Credit Offered		External	Internal	Total
1	B. A. Semester- IV	a	Major - DSC - Sanskrit Literature	660205	Major- V (Theory) महाकाव्यपरिचयः (रघुवंशम् सर्ग 3 व 4)	4	--	4	4	4	4	60	40	100
2				660206	Major- VI (Theory) खण्डकाव्यम् (कालिदासविरचितम् मेघदूतम् उत्तरमेघः)	5	--	5	5	5	5	60	40	100
3			Major - IKS -DSC- Sanskrit Literature	660252	Major- IKS - नाट्यशास्त्रपरिचयः	1	-	1	1	1	1	---	25	25
4		b	Minor- DSC- Sanskrit Literature	660232	Minor - IV (Theory) - रूपकपरिचयः (कालिदासरचित मालविकाग्निमित्रम्)	4	--	4	4	4	4	60	40	100
5			Minor- Elective- DSC- Sanskrit Literature (Students select Any One)	660233	Minor Elective - V (A) (Theory) कविपरिचयः	4	--	4	4	4	4	60	40	100
6				660234	Minor Elective - V (B) (Theory) रूपककारपरिचयः									
7		e	Value Education Course (VEC)	751205	VEC-II-(A)- Digital Technological solutions	1		1	1	1	1	---	25	25
8				751206	VEC-II-(B)-Environmental Education-II	1		1	1	1	1	---	25	25
9		f	Co-Curricular Courses	NSS/UBA/ NCC cultural / sports /Yoga stc		--	4	4	4	2	4	--	--	--
										22				

L: Lecture, T: Tutorial, P: Practical/ Practicum Total Credits offered : 22(Max), Total credits to be earned : 20 (Min) / Batch-size (16)

Sant Gandge Baba Amravati University

Faculty - Humanities

Three Years - Six Semesters Bachelor's Degree Programme

As Per NEP- Syllabus

B. A. Semester-III (NEP) Level - 5.0

Major- DSC- Sanskrit Literature (संस्कृत साहित्य)

Course Title - Major-III (Theory) - महाकाव्यपरिचयः (रघुवंशम् सर्ग 1 व 2)

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Course Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -III	5.0	Major- DSC- Sanskrit Literature संस्कृत साहित्य	660203	Major - III (Theory)- महाकाव्यपरिचयः (रघुवंशम् सर्ग 1 व 2)	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण -लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives : /अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील महाकाव्याचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत महाकाव्यांच्या लक्षणांचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना रघुवंशम् च्या आधारे कालिदासाच्या साहित्याच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना कालिदासाची महाकाव्य भाषाशैलीचा परिचय करून देणे
Course Outcomes / अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील महाकाव्याचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना संस्कृत महाकाव्यांच्या लक्षणांचा परिचय होईल. 3. विद्यार्थ्यांना रघुवंशम् च्या आधारे कालिदासाच्या साहित्याच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4. विद्यार्थ्यांना कालिदासाची महाकाव्य भाषाशैलीचा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus		
1. नेमलेले पाठ्यपुस्तक - रघुवंशम् – संपादक डॉ. स्वानंद पुंड, अविरत प्रकाशन, जळगांव		
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास
Unit I	रघुवंशम् प्रथमसर्ग श्लोक 1 ते 25	10 तास
Unit II	रघुवंशम् प्रथमसर्ग श्लोक 26 ते 50	10 तास
Unit III	रघुवंशम् प्रथमसर्ग श्लोक 51 ते 75	10 तास

Unit IV	रघुवंशम् प्रथमसर्ग श्लोक 76 ते 95	10 तास
Unit V	रघुवंशम् द्वितीयसर्ग 1 ते 40 (स्थूलवाचन)	10 तास
Unit VI	रघुवंशम् द्वितीयसर्ग 41 ते 75 (स्थूलवाचन)	10 तास
		एकूण 60 तास

मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1. घटक एक ते चार वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न 2 पैकी 1	15 गुण
	2. घटक 1 ते 2 वर आधारित चार पैकी दोन श्लोकांचा अनुवाद.	10 गुण
	3. घटक 3 ते 4 वर आधारित पाच पैकी तीन संदर्भासहित स्पष्टीकरण	15 गुण
	4. घटक पाच ते सहा वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न 2 पैकी 1	10 गुण
	5. घटक पाच ते सहा वर आधारित चार पैकी दोन टिपा.	10 गुण
	Total	60 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	20 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ) / घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजुषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणत्याही एक पर्याय निवडावा	20 गुण

--X--

Syllabus

B. A. Semester-III (NEP) Level - 5.0

Major- DSC- Sanskrit Literature (संस्कृत साहित्य)

Couse Title - Major IV (Theory)-- खण्डकाव्यम् (कालिदासविरचितम् मेघदूतम् पूर्वमेघः)

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -III	5.0	Major-DSC- Sanskrit Literature	660204	Major -IV (Theory) खण्डकाव्यम् (कालिदासविरचितम् मेघदूतम् पूर्वमेघः)	3	3	3	45	एकूण गुण = 100 60 गुण- लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives : /अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील खण्डकाव्याचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत खण्डकाव्यांच्या लक्षणांचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना मेघदूतम् च्या आधारे कालिदासाच्या साहित्याच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना कालिदासाची खण्डकाव्यभाषाशैलीचा परिचय करून देणे
Course Outcomes / अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील खण्डकाव्याचा परिचय होईल. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत खण्डकाव्यांच्या लक्षणांचा परिचय होईल. 3) विद्यार्थ्यांना मेघदूतम् च्या आधारे कालिदासाच्या साहित्याच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4) विद्यार्थ्यांना कालिदासाची खण्डकाव्यभाषाशैलीचा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus		
1. नेमलेले पाठ्यपुस्तक- मेघदूतम् – संपादक डॉस्वानंद पुंड .		
Unit / विभाग	Details / उपघटक	अध्यापन तास
Unit-I	मेघदूतम् पूर्वमेघः श्लोक 1 ते 10	8
Unit-II	मेघदूतम् पूर्वमेघः श्लोक 11 ते 20	7
Unit-III	मेघदूतम् पूर्वमेघः श्लोक 21 ते 30	8

Unit-IV	मेघदूतम् पूर्वमेघः श्लोक 31 ते 40	7
Unit-V	मेघदूतम् पूर्वमेघः श्लोक 41 ते 50	8
Unit-VI	मेघदूतम् पूर्वमेघः 51 ते 63	7
		एकूण = 45 तास

मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1. घटक एक ते सहा वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न 2 पैकी 1	15 गुण
	2. घटक 1 ते 3 वर आधारित 5 पैकी 3 श्लोकांचा अनुवाद.	15 गुण
	3. घटक 4 ते 6 वर आधारित चार पैकी दोन संदर्भासहित स्पष्टीकरण	10 गुण
	4. घटक 1 ते 3 वर आधारित चार पैकी दोन टिपा.	10 गुण
	5. घटक 4 ते 6 वर आधारित चार पैकी दोन टिपा.	10 गुण
	Total	60 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	20 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ) / घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजुषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणत्याही एक पर्याय निवडावा	20 गुण

--XXX--

Syllabus

B. A. Semester-III (NEP) Level - 5.0

Major -IKS- DSC- Sanskrit Literature (संस्कृत साहित्य)

Couse Title - Major -IKS - पञ्चमहाकाव्यपरिचयः

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learnig Hours	Cre dits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -III	5.0	Major- IKS - DSC- I Sanskrit literature	660251	Major- IKS पञ्चमहाकाव्यपरिचयः	1	1	1	15	अंतर्गत मूल्यमापन एकूण गुण = 25

Course Objectives : /अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील पंचमहाकाव्यांचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत पंचमहाकाव्यांच्या लक्षणांचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना संस्कृत पंचमहाकाव्यांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना संस्कृत पंचमहाकाव्यांचे महत्त्व अवगत करून देणे .
Course Outcomes / अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील पंचमहाकाव्यांचा परिचय होईल. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत पंचमहाकाव्यांच्या लक्षणांचा परिचय होईल. 3) विद्यार्थ्यांना संस्कृत पंचमहाकाव्यांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4) विद्यार्थ्यांना संस्कृत पंचमहाकाव्यांचे महत्त्व अवगत होईल .

अभ्यासक्रम / Syllabus		
1. नेमलेले पाठ्यपुस्तक-		
Unit	Details / उपघटक	अध्यापन तास
Unit-I	रघुवंशम्, कुमारसंभवम्, शिशुपालवधम् – यांचा परिचय	8 तास
Unit-II	किरातार्जुनीयम् व नैषधीयचरितम् – यांचा परिचय	7 तास
		एकूण 15 तास
Evaluation		
अंतर्गत मूल्यमापन एकूण = 25 गुण		
अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment) 10 गुण, लेखी परीक्षा 15 गुण.		

Syllabus

B. A. Semester-III (NEP) Level - 5.0

Minor- DSC- Sanskrit Literature (संस्कृत साहित्य)

Couse Title - Minor -III (Theory) रूपकपरिचयः (श्रीहर्षदेवरचित-रत्नावलीनाटिका)

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learn ing Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -III	5.0	Minor DSC - Sanskrit literature	660231	Minor -III (Theory) रूपकपरिचयः (श्रीहर्षदेवरचित-रत्नावलीनाटिका)	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण- लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives : /अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील रूपकसाहित्याचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत नाट्यकलेचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना रत्नावलीनाटिकेच्या च्या आधारे श्रीहर्षदेवाच्या नाटकांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना श्रीहर्षदेवाचे साहित्य व भाषाशैलीचा परिचय करून देणे
Course Outcomes / अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1. विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील रूपकसाहित्याचा परिचय होईल. 2. विद्यार्थ्यांना संस्कृत नाट्यकलेचा परिचय होईल. 3. विद्यार्थ्यांना रत्नावलीनाटिकेच्या च्या आधारे श्रीहर्षदेवाच्या नाटकांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4. विद्यार्थ्यांना श्रीहर्षदेवाचे साहित्य व भाषाशैलीचा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus		
नेमलेले पाठ्यपुस्तक -		
Unit / विभाग	Details / उपघटक	अध्यापन तास
Unit-I	श्रीहर्षदेव – माहिती, साहित्य व महत्त्व, नाटिका – लक्षण आणि वैशिष्ट्ये	10 तास
Unit- II	रत्नावलीनाटिका अंक 1	10 तास
Unit-III	रत्नावलीनाटिका अंक 2	10 तास
Unit- IV	रत्नावलीनाटिका अंक 3	10 तास

Unit-V	रत्नावलीनाटिका अंक 4	10 तास
Unit-VI	रत्नावलीनाटिकेची वैशिष्ट्ये, भाषाशैली, नाटकातील अलंकार, नाट्यशास्त्राच्या दृष्टीने अभ्यास व रसनिष्पत्ती	10 तास
		10 तास
		एकूण 60 तास

मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1. घटक दोन ते पाच वर आधारित दोन पैकी एका अंकाचे रसग्रहण.	15 गुण
	2. घटक दोन ते पाच वर आधारित दोन पैकी एक चरित्र चित्रण.	15 गुण
	3. घटक दोन आणि तीन वर आधारित चार पैकी दोन श्लोकांचा अनुवाद.	10 गुण
	4. घटक चार ते पाच वर आधारित चार पैकी दोन संदर्भासह स्पष्टीकरण	10 गुण
	5. घटक एक ते सहा वर आधारित चार पैकी दोन टिपा.	10 गुण
		एकूण 60 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	20 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ) / घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजूषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणत्याही एक पर्याय निवडावा	20 गुण

---XXXXXXX---

Sant Gadge Baba Amravati University

Faculty - Humanities

Three Years - Six Semesters Bachelor's Degree Programme

As Per NEP- Syllabus

B. A. Semester-IV (NEP) Level - 5.0

Major- DSC- Sanskrit Literature (संस्कृत साहित्य)

Couse Title - Major V (Theory) - महाकाव्यपरिचयः (रघुवंशम् सर्ग 3 व 4)

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -IV	5.0	Major- DSC- Sanskrit literatures	660205	Major -V (Theory) महाकाव्यपरिचयः (रघुवंशम् सर्ग 3 व 4)	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण -लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives : /अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील महाकाव्याचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत महाकाव्यांच्या लक्षणांचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना रघुवंशम् च्या आधारे कालिदासाच्या साहित्याच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना कालिदासाची महाकाव्य भाषाशैलीचा परिचय करून देणे
Course Outcomes / अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील महाकाव्याचा परिचय होईल. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत महाकाव्यांच्या लक्षणांचा परिचय होईल. 3) विद्यार्थ्यांना रघुवंशम् च्या आधारे कालिदासाच्या साहित्याच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4) विद्यार्थ्यांना कालिदासाची महाकाव्य भाषाशैलीचा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus		
1. नेमलेले पाठ्यपुस्तक - रघुवंशम् – संपादक डॉजळगांव ,अविरत प्रकाशन ,स्वानंद पुंड .		
Unit / विभाग	उपघटक	अध्यापन तास
Unit-I	रघुवंशम् तृतीयसर्ग श्लोक 1 ते 17	10 तास
Unit-II	रघुवंशम् तृतीयसर्ग श्लोक 18 ते 35	10 तास

Unit-III	रघुवंशम् तृतीयसर्ग श्लोक 36 ते 52	10 तास
Unit-IV	रघुवंशम् तृतीयसर्ग श्लोक 53 ते 70	10 तास
Unit-V	रघुवंशम् चतुर्थसर्ग 1 ते 44 (स्थूलवाचन)	10 तास
Unit-VI	रघुवंशम् चतुर्थसर्ग 45 ते 88 (स्थूलवाचन)	10 तास
		एकूण 60 तास

मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1. घटक एक ते चार वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न 2 पैकी 1	15 गुण
	2. घटक 1 ते 2 वर आधारित चार पैकी दोन श्लोकांचा अनुवाद.	10 गुण
	3. घटक 3 ते 4 वर आधारित पाच पैकी तीन संदर्भासहित स्पष्टीकरण	15 गुण
	4. घटक पाच ते सहा वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न 2 पैकी 1	10 गुण
	5. घटक पाच ते सहा वर आधारित चार पैकी दोन टिपा.	10 गुण
		एकूण 60 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	20 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ) / घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजूषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणत्याही एक पर्याय निवडावा	20 गुण

--- XXX ---

Syllabus

B. A. Semester-IV (NEP) Level - 5.0

Major- DSC- Sanskrit Literature (संस्कृत साहित्य)

Course Title - Major -VI (Theory) - खण्डकाव्यम् (कालिदासविरचितम् मेघदूतम् उत्तरमेघः)

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Course Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -IV	5.0	Major- DSC- Sanskrit literature	660206	Major -VI (Theory) खण्डकाव्यम् (कालिदासविरचितम् मेघदूतम् उत्तरमेघः)	5	5	5	75	एकूण गुण = 100 60 गुण- लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives : /अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील खण्डकाव्याचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत खण्डकाव्यांच्या लक्षणांचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना मेघदूतम् च्या आधारे कालिदासाच्या साहित्याच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना कालिदासाची खण्डकाव्यभाषाशैलीचा परिचय करून देणे
Course Outcomes / अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील खण्डकाव्याचा परिचय होईल. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत खण्डकाव्यांच्या लक्षणाचा परिचय होईल. 3) विद्यार्थ्यांना मेघदूतम् च्या आधारे कालिदासाच्या साहित्याच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4) विद्यार्थ्यांना कालिदासाची खण्डकाव्यभाषाशैलीचा परिचय होईल.

अभ्यासघटक		
1. नेमलेले पाठ्यपुस्तक - मेघदूतम् – संपादक डॉस्वानंद पुंड .		
Unit / विभाग	Details / उपघटक	अध्यापन तास
Unit-I	मेघदूतम् उत्तरमेघः श्लोक 1 ते 9	13
Unit-II	मेघदूतम् उत्तरमेघः श्लोक 10 ते 18	12
Unit-III	मेघदूतम् उत्तरमेघः श्लोक 19 ते 27	13

Unit-IV	मेघदूतम् उत्तरमेघः श्लोक 28 ते 36	12
Unit-V	मेघदूतम् उत्तरमेघः श्लोक 37 ते 45	13
Unit-VI	मेघदूतम् उत्तरमेघः श्लोक 46 ते 54	12
		एकूण 75 तास

मूल्यमापन / Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण = 100	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1. घटक एक ते सहा वर आधारित दीर्घोत्तरी प्रश्न 2 पैकी 1	15 गुण
	2. घटक 1 ते 3 वर आधारित 5 पैकी 3 श्लोकांचा अनुवाद.	15 गुण
	3. घटक 4 ते 6 वर आधारित चार पैकी दोन संदर्भासहित स्पष्टीकरण	10 गुण
	4. घटक 1 ते 3 वर आधारित चार पैकी दोन टिपा.	10 गुण
	5. घटक 4 ते 6 वर आधारित चार पैकी दोन टिपा.	10 गुण
		एकूण 60 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	1. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	20 गुण
	2. अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ) / घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजुषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणत्याही एक पर्याय निवडावा	20 गुण

--XXX--

Syllabus

B. A. Semester-IV (NEP) Level - 5.0

Major-IKS- DSC- Sanskrit Literature (संस्कृत साहित्य)

Course Title - Major -IKS - नाट्यशास्त्रपरिचयः

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Course Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -IV	5.0	Major-IKS - DSC- Sanskrit literature	660252	Major -IKS नाट्यशास्त्रपरिचयः	1	1	1	15	अंतर्गत मूल्यमापन एकूण गुण = 25

Course Objectives : /अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृत नाट्यशास्त्राचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत नाट्यशास्त्रातील विविध विषयांचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना संस्कृत नाट्यशास्त्रातील निवडक संकल्पनांचा परिचय करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना संस्कृत नाट्यशास्त्राचे महत्त्व अवगत करून देणे .
Course Outcomes / अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृत नाट्यशास्त्राचा परिचय होईल. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत नाट्यशास्त्रातील विविध विषयांचा परिचय होईल. 3) विद्यार्थ्यांना संस्कृत नाट्यशास्त्रातील निवडक संकल्पनांचा परिचय होईल. 4) विद्यार्थ्यांना संस्कृत नाट्यशास्त्राचे महत्त्व अवगत होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus		
नेमलेले पाठ्यपुस्तक-		
Unit	Details / उपघटक	अध्यापन तास
Unit-I	नाट्याची व नाट्यशास्त्राची उत्पत्ती, पूर्वरंग, नांदी, प्रस्तावना व भरतवाक्य	8
Unit-II	अर्थोपक्षेपक, अर्थप्रकृती व संधी, रंगमंचाचे प्रकार	7
		एकूण 15 तास
Evaluation		
अंतर्गत मूल्यमापन एकूण = 25 गुण		
अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment) 10 गुण, लेखी परीक्षा 15 गुण.		

Syllabus

B. A. Semester-IV (NEP) Level - 5.0

Minor- DSC- Sanskrit Literature (संस्कृत साहित्य)

Couse Title - Minor- IV(Theory)- रूपकपरिचयः (कालिदासरचित मालविकाग्निमित्रम्)

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Couse Title	Lear ning Hour s	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -IV	5.0	Minor-DSC- Sanskrit literature	660232	Minor -IV (Theory) रूपकपरिचयः (कालिदासरचित मालविकाग्निमित्रम्)	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण- लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives : /अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील रूपकसाहित्याचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत नाट्यकलेचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना मालविकाग्निमित्रम् च्या आधारे कालिदासाच्या नाटकांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना कालिदासाचे साहित्य व भाषाशैलीचा परिचय करून देणे
Course Outcomes / अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील रूपकसाहित्याचा परिचय होईल. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत नाट्यकलेचा परिचय होईल. 3) विद्यार्थ्यांना मालविकाग्निमित्रम् च्या आधारे कालिदासाच्या नाटकांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4) विद्यार्थ्यांना कालिदासाचे साहित्य व भाषाशैलीचा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus		
1. नेमलेले पाठ्यपुस्तक - मालविकाग्निमित्रम् – संपादनमीनाक्षी भांदककर.डॉ.		
Unit / विभाग	Details / उपघटक	अध्यापन तास
Unit-I	मालविकाग्निमित्रम् अंक 1	10 तास
Unit-III	मालविकाग्निमित्रम् अंक 2	10 तास

Unit-III	मालविकाग्निमित्रम् अंक 3	10 तास
Unit- IV	मालविकाग्निमित्रम् अंक 4	10 तास
Unit-V	मालविकाग्निमित्रम् अंक 5	10 तास
Unit-VI	कालिदासाच्या मालविकाग्निमित्रम् नाटकाची वैशिष्ट्ये, भाषाशैली, नाटकातील अलंकार, नाट्यशास्त्राच्या दृष्टीने अभ्यास, रसनिष्पत्ती व ऐतिहासिक महत्त्व	10 तास
		एकूण 60 तास

Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण 100	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	घटक एक ते पाच वर आधारित दोन पैकी एका अंकाचे रसग्रहण.	15 गुण
	घटक एक ते पाच वर आधारित दोन पैकी एक चरित्र चित्रण.	15 गुण
	घटक एक आणि दोन वर आधारित चार पैकी दोन श्लोकांचा अनुवाद.	10 गुण
	घटक तीन ते पाच वर आधारित चार पैकी दोन संदर्भासह स्पष्टीकरण	10 गुण
	घटक एक ते सहा वर आधारित चार पैकी दोन टिपा.	10 गुण
		एकूण 60 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	१. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	20 गुण
	२. अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ) / घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजुषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणत्याही एक पर्याय निवडावा	20 गुण

Syllabus

B. A. Semester-IV (NEP) Level - 5.0

Minor Elective - DSC- Sanskrit Literature (संस्कृत साहित्य)

Course Title - Minor Elective - V (A) (Theory) कविपरिचयः

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Course Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -IV	5.0	Minor Elective Theory - V (A) Sanskrit literature	660233	Minor Elective - V (A) (Theory) कविपरिचयः	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण- लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives : /अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील कवींचा व त्यांच्या कृतींचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत काव्यप्रकारांचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना संस्कृतकाव्यांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना संस्कृतकाव्यांच्या भाषाशैलीचा परिचय करून देणे
Course Outcomes / अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील कवींचा व त्यांच्या कृतींचा परिचय होईल. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत काव्यप्रकारांचा परिचय होईल. 3) विद्यार्थ्यांना संस्कृतकाव्यांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4) विद्यार्थ्यांना संस्कृतकाव्यांच्या भाषाशैलीचा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus		
नेमलेले पाठ्यपुस्तक - 1) संस्कृत कवींद्रगाथा - डॉ. स्वानंद पुंड, ऋचा प्रकाशन, नागपुर 2) संस्कृत साहित्याचा सोपपत्तिक इतिहास करंबेळकर .वा .वि - , विश्वभारती प्रकाशननागपुर ,		
Unit / विभाग	Details / उपघटक	अध्यापन तास
Unit I	वाल्मीकी, त्रिविक्रम	10 तास
Unit II	भर्तृहरि , बिल्हण	10 तास
Unit III	पद्मगुप्त, जगन्नाथ,	10 तास

Unit IV	सोमदेव, व्यास,	10 तास
Unit V	भट्टी, अश्वघोष,	10 तास
Unit VI	कल्हण, दण्डी	10 तास
		एकूण 60 तास

Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण 100	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1. घटक 1 वर आधारित दीर्घोत्तरी 2 पैकी 1	12 गुण
	2. घटक 2 वर आधारित दीर्घोत्तरी 2 पैकी 1	12 गुण
	3. घटक 3 वर आधारित दीर्घोत्तरी 2 पैकी 1	12 गुण
	4. घटक 4 वर आधारित दीर्घोत्तरी 2 पैकी 1	12 गुण
	5. घटक 5 व 6 वर आधारित टिपा 4 पैकी 2	12 गुण
		एकूण 60 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	१. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	20 गुण
	२. अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ) / घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजुषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणत्याही एक पर्याय निवडावा	20 गुण

Syllabus

B. A. Semester-IV (NEP) Level - 5.0

Minor Elective - DSC- Sanskrit Literature (संस्कृत साहित्य)

Course Title - Minor Elective - V (B) (Theory) रूपककारपरिचयः

-

Semester	Level	Vertical Type	Course code	Course Title	Learning Hours	Credits	Teaching Hours (per week)	Total Teaching Hours	Exam Type & Marks
B. A. Semester -IV	5.0	Minor Elective - v(B) Sanskrit literature	660234	Minor Elective - V (B) (Theory) रूपककारपरिचयः	4	4	4	60	एकूण गुण = 100 60 गुण- लेखी व 40 गुण- अंतर्गत मूल्यमापन

Course Objectives : /अभ्यासपत्रिकेची उद्दिष्टे	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील रूपकाकारांचा परिचय करून देणे. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत रूपकप्रकारांचा परिचय करून देणे. 3) विद्यार्थ्यांना संस्कृतरूपकांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख करून देणे. 4) विद्यार्थ्यांना संस्कृतरूपकांच्या भाषाशैलीचा परिचय करून देणे.
Course Outcomes / अभ्यासपत्रिकेची फलनिष्पत्ती	1) विद्यार्थ्यांना संस्कृतभाषेतील रूपकाकारांचा परिचय होईल. 2) विद्यार्थ्यांना संस्कृत रूपकप्रकारांचा परिचय होईल. 3) विद्यार्थ्यांना संस्कृतरूपकांच्या वैशिष्ट्यांची ओळख होईल. 4) विद्यार्थ्यांना संस्कृतरूपकांच्या भाषाशैलीचा परिचय होईल.

अभ्यासक्रम / Syllabus		
नेमलेले पाठ्यपुस्तक - नेमलेले पाठ्यपुस्तक - 1) संस्कृत कवींद्रगाथा - डॉ. स्वानंद पुंड, ऋचा प्रकाशन, नागपुर 2) संस्कृत साहित्याचा सोपपत्तिक इतिहास करंबेळकर .वा .वि - , विश्वभारती प्रकाशननागपुर ,		
Unit / विभाग	Details / उपघटक	अध्यापन तास
Unit I	भास, शूद्रक	10 तास
Unit II	भवभूती, श्रीहर्षदेव	10 तास

Unit III	भट्टनारायण, मुरारी (अनर्घराघव)	10 तास
Unit IV	राजशेखर, कृष्णमिश्र (प्रबोधचंद्रोदय)	10 तास
Unit V	महेन्द्रवर्मा (मत्तविलासप्रहसनम्), बोधायन (भगवदज्जुकम्)	10 तास
Unit VI	दिङ्नाग (कुन्दमाला) विशाखदत्त	10 तास
		एकूण 60 तास

Evaluation		
गुण विभागणी	लेखी परीक्षा 60 गुण व अंतर्गत मूल्यमापन 40 गुण, एकूण गुण 100	
प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप	1. घटक 1 वर आधारित दीर्घोत्तरी 2 पैकी 1	12 गुण
	2. घटक 2 वर आधारित दीर्घोत्तरी 2 पैकी 1	12 गुण
	3. घटक 3 वर आधारित दीर्घोत्तरी 2 पैकी 1	12 गुण
	4. घटक 4 वर आधारित दीर्घोत्तरी 2 पैकी 1	12 गुण
	5. घटक 5 व 6 वर आधारित टिपा 4 पैकी 2	12 गुण
		एकूण 60 गुण
अंतर्गत मूल्यमापन (Internal Assessment)	१. अभ्यासक्रमावर आधारित घटकावर गृहपाठ (Assignment)	20 गुण
	२. अभ्यासक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न चाचणी (MCQ) / घटक चाचणी (Class Test) क्षेत्र प्रकल्प कार्य / गट चर्चा / प्रश्नमंजुषा / विस्तार कार्य इ. यापैकी कोणत्याही एक पर्याय निवडावा	20 गुण

-- XXXXXXXXXXXXXXX--